

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
KRIZIŲ VALDYMO IR CIVILINĖS SAUGOS ĮSTATYMO NR. VIII-971 2, 3, 4, 7, 9, 11,
12, 13, 14, 16, 17, 18, 19, 21, 22, 23, 24, 25, 28, 29, 32, 33, 34, 37, 38 IR 47 STRAIPSNIŲ
PAKEITIMO IR ĮSTATYMO PAPILDYMO 16¹ IR 31¹ STRAIPSNIAIS
ĮSTATYMAS**

2026 m. d. Nr.
Vilnius

1 straipsnis. 2 straipsnio pakeitimas

1. Papildyti 2 straipsnį 3¹ dalimi:

„3¹. Civilinė gynyba – civilinės saugos dalis, kuria siekiama apsaugoti gyventojus nuo jų gyvybei ar sveikatai pavojingų veiksmų, turėtų, aplinką gresiant ar įvykus agresijos aktui ar įvedus karo padėtį, taip pat gyvybiškai svarbių valstybės funkcijų atlikimo ir paramos teikimo ginkluotosioms pajėgoms ir atvykstančioms pajėgoms užtikrinimas vadovaujantis Lietuvos Respublikos mobilizacijos ir priimančiosios šalies paramos ir Lietuvos Respublikos karo padėties įstatymais.“

2. Pakeisti 2 straipsnio 4 dalį ir ją išdėstyti taip:

„4. Civilinė sauga – veikla, apimanti valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, kitų įstaigų, ūkio subjektų, nevyriausybinių organizacijų, gyventojų ir kitų šiame įstatyme nurodytų asmenų pasirengimą įvykiams, ekstremaliesiems įvykiams, ypatingiems įvykiams, ekstremaliosioms situacijoms, veiksmus joms gresiant ar susidarius gresiant ar įvykus įvykiams, ekstremaliesiems įvykiams, ypatingiems įvykiams, gresiant ar susidarius ekstremaliosioms situacijoms, ekstremaliųjų situacijų valdymą ir jų valdymą, likvidavimą ir padarinių šalinimą, taip pat ypatingos svarbos subjektų pasirengimą užtikrinti atsparumą.“

3. Papildyti 2 straipsnį 4¹ dalimi:

„4¹. Civilinės saugos pagalbos punktas – statinyje, patalpoje ar teritorijoje parinkta vieta, kurioje ekstremaliųjų įvykių, ypatingų įvykių, ekstremaliųjų situacijų ar karo padėties metu nukentėjusiems gyventojams teikiama humanitarinė pagalba, išskyrus laikiną nukentėjusių gyventojų apgyvendinimą.“

4. Pakeisti 2 straipsnio 8 dalį ir ją išdėstyti taip:

„8. Ekstremaliosios situacijos operacijų vadovas (toliau – operacijų vadovas) – valstybės tarnautojas, valstybės politikas ar valstybės ir (ar) savivaldybės institucijos ar įstaigos darbuotojas, dirbantis pagal darbo sutartį, paskirtas vadovauti visiems krizių valdymo ir civilinės saugos sistemos subjektams, dalyvaujantiems likviduojant ekstremaliąją situaciją ir šalinant jos padarinius, ir pagal kompetenciją priimančias sprendimus, būtinus siekiant likviduoti ekstremaliąją situaciją ir pašalinti jos padarinius.“

5. Pakeisti 2 straipsnio 15 dalį ir ją išdėstyti taip:

„15. Gyventojų evakavimas – dėl gresiančios ar susidariusios ekstremaliosios situacijos organizuotas laikinas gyventojų perkėlimas iš teritorijų, kuriose pavojinga gyventi ir dirbti, į kitas teritorijas, laikinai suteikiant jiems gyvenamąsias patalpas.“

Gyventojų evakavimas – dėl gresiančio ar įvykusio įvykio, ekstremaliojo įvykio, ypatingo įvykio, gresiančios ar susidariusios ekstremaliosios situacijos, gresiančio ar įvykusio agresijos akto, paskelbtos mobilizacijos ar įvestos karo padėties vykdomas laikinas gyventojų perkėlimas ir (ar) koordinuojamas savarankiškas gyventojų išvykimas iš

teritorijų, kuriose yra ar būtų pavojinga toliau gyventi ir (ar) dirbti, į kitas teritorijas, prireikus suteikiant jiems laikinas gyvenamąsias patalpas.“

6. Papildyti 2 straipsnį 15¹ dalimi:

„15¹. Gyventojų priėmimo punktas – savivaldybės ekstremaliųjų situacijų valdymo plane nustatyta vieta, kurioje atliekamas evakuojamų gyventojų priėmimas, įskaitant laikinų gyvenamųjų patalpų jiems suteikimą.“

7. Papildyti 2 straipsnį 15² dalimi:

„15². Gyventojų surinkimo punktas – savivaldybės ekstremaliųjų situacijų valdymo plane nustatyta vieta, į kurią atvyksta evakuojami gyventojai ir per kurią vykdomas šių gyventojų vykimas į tarpinius gyventojų evakavimo punktus ir (ar) gyventojų priėmimo punktus.“

8. Papildyti 2 straipsnį 15³ dalimi:

„15³. Hibridinė grėsmė – užsienio valstybių ar kitų užsienio subjektų, taip pat jų organizuojamų, kontroliuojamų ar koordinuojamų asmenų ar jų grupių kinetiniai ir nekinetiniai veiksmai, kuriais daroma arba gali būti padaryta žala gyventojams ir (ar) valstybei ir (arba) sutrikdomas arba gali būti sutrikdytas sprendimų, susijusių su valstybės viešaisiais interesais, priėmimas ar įgyvendinimas ir (arba) sumažinamas arba gali būti sumažintas gyventojų pasitikėjimas valstybe, kai dėl šių veiksmų krizių valdymo ir civilinės saugos sistemos subjektams kyla poreikis koordinuoti valstybės ir (ar) savivaldybių institucijų ir įstaigų, ir (ar) visuomenės veiksmus, siekiant išvengti šioje dalyje nurodytos žalos arba ją sumažinti ir užkirsti kelią tokio pobūdžio žalai ateityje.“

9. Pakeisti 2 straipsnio 23 dalį ir ją išdėstyti taip:

„23. Krizių valdymo ir civilinės saugos mokymas – paskaitos, seminarai, pratybos ir kiti renginiai, kurių tikslas – suteikti žinių, kaip pasirengti pasirengimo įvykiams, ekstremaliesiems įvykiams, ypatingiems įvykiams, krizėms, ir ekstremaliosioms situacijoms, kaip juos valdyti, likviduoti ir šalinti jų padarinius jų valdymo žinių, mokyti šias įgytas žinias taikyti praktikoje ir patikrinti asmenų žinias bei pasirengimą veikti įvykių, ekstremaliųjų įvykių, ypatingų įvykių, krizių, ekstremaliųjų situacijų, karo padėties karinių ir hibridinių grėsmių metu.“

10. Pakeisti 2 straipsnio 24 dalį ir ją išdėstyti taip:

„24. Kolektyvinės apsaugos statinys – statinys ar patalpa, kuri yra pritaikyta gyventojams laikinai apsaugoti nuo atsiradusių jų gyvybei ar sveikatai pavojingų veiksmų gresiant ar įvykus įvykiui, ekstremaliajam įvykiui, ypatingam įvykiui, gresiant ar susidarius ekstremaliajai situacijai ekstremaliosios situacijos, gresiant ar įvykus agresijos aktui, paskelbus mobilizaciją ar įvedus ar karo padėtį metu, ši statinį ar patalpą panaudojant gyventojams laikinai apgyvendinti.“

11. Pakeisti 2 straipsnio 25 dalį ir ją išdėstyti taip:

„25. Materialiniai ištekliai – nekilnojamasis turtas, transporto priemonės, įranga ir kiti daiktai, energijos ištekliai, kurie gali būti panaudoti gresiančiai ar susidariusiai ekstremaliajai situacijai likviduoti ir jos padariniams šalinti, valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, kitų įstaigų, ūkio subjektų ir veiklos vykdytojų veiklai palaikyti ir atkurti su krizių valdymo ir civilinės saugos sistemos uždavinių įgyvendinimu susijusioms funkcijoms ir užduotims atlikti.“

12. Papildyti 2 straipsnį 26¹ dalimi:

„26¹. Oro pavojus – grėsmė, kylanti dėl užsienio valstybių ar kitų užsienio subjektų galimų ar vykdomų smūgių iš oro naudojant orlaivius, raketas, artilerijos ugnį ar kitas nuotolinio puolimo priemones.“

13. Papildyti 2 straipsnį 27¹ dalimi:

„27¹. Parengties pareigūnų tinklas – bendradarbiavimo platforma, skirta dalykiniams ryšiams tarp ministerijų, savivaldybių ir ministrų valdymo srities valstybės institucijų ir įstaigų parengties pareigūnų palaikyti ir plėtoti, jų kompetencijoms ugdyti, dalytis gerąja patirtimi įgyvendinant krizių valdymo ir civilinės saugos sistemos uždavinius

bei rengti ir teikti pasiūlymus krizių valdymo ir civilinės saugos sistemos subjektams dėl šių uždavinių įgyvendinimo.“

14. Pakeisti 2 straipsnio 31 dalį ir ją išdėstyti taip:

„31. Perspėjimo sistema – visuma organizacinių ir techninių priemonių, kuriomis perspėjami gyventojai, valstybės ir savivaldybių institucijos ir įstaigos, kitos įstaigos, ūkio subjektai ir veiklos vykdytojai apie įvykį, ekstremalųjį įvykį, **ypatingą įvykį, gresiančią ar susidariusią krizę, ar ekstremaliąją situaciją, oro pavojų, paskelbtą mobilizaciją ar įvestą karo padėtį** ir jiems išplatinama valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų turima arba joms skirta informacija **apie įvykį, ekstremalųjį įvykį, ypatingą įvykį, gresiančią ar susidariusią krizę, ekstremaliąją situaciją, oro pavojų, paskelbtą mobilizaciją ar įvestą karo padėtį, įskaitant informaciją,** kuri leistų imtis priemonių, siekiant išvengti galimos žalos arba ją sušvelninti.“

15. Pakeisti 2 straipsnio 32 dalį ir ją išdėstyti taip:

„32. Priedanga – statinys, patalpa, inžinerinis įrenginys ar kitas objektas, galintis sudaryti sąlygas gyventojams ~~trumpą~~ **tam tikrą** laiko tarpą išvengti gyvybei ar sveikatai pavojingų veiksnių oro pavojaus atveju, **agresijos akto ar karo padėties metu.** ~~taip pat apsaugoti nuo netiesioginio apšaudymo, ir (ar) kitų kinetinių grėsmių karinės agresijos metu (atakų iš orlaivių, raketų, artilerijos ugnies sukeltų sprogimo smūgio bangų, skeveldrų, nuolaužų ar atsitiktinių kulku).~~“

16. Papildyti 2 straipsnį 32³ dalimi:

„32³. Sanitarinis švarinimas – radioaktyviojo, cheminio ar biologinio užterštumo pašalinimas nuo nukentėjusių gyventojų, turto ir (ar) aplinkos iki leistino lygio, siekiant **apsaugoti nukentėjusių gyventojų gyvybę ir sveikatą, turtą ir (ar) aplinką.**“

17. Pakeisti 2 straipsnio 33 dalį ir ją išdėstyti taip:

„33. Slėptuvė – specialiosios paskirties statinys arba specialiai įrengta patalpa, **skirti** gyventojams, kurie užtikrina valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų veiklą ~~ekstremaliųjų situacijų ar karo metu~~ **gyvybiškai svarbių valstybės funkcijų atlikimą,** arba turi jiems priskirtų būtinų užduočių arba yra gydomi stacionarinėse asmens sveikatos priežiūros įstaigose, **laikiniai apsaugoti ekstremaliųjų įvykių, ypatingų įvykių, ekstremaliųjų situacijų ar karo padėties metu** nuo atsiradusių jų gyvybei ar sveikatai pavojingų veiksnių.“

18. Papildyti 2 straipsnį 34¹ dalimi:

„34¹. Tarpinis gyventojų evakavimo punktas – savivaldybės ekstremaliųjų situacijų valdymo plane nustatyta vieta, skirta atvykusių evakuojamų gyventojų ir turto radioaktyviojo, cheminio ar biologinio užterštumo kontrolei atlikti, kurioje prireikus atliekamas sanitarinis švarinimas ir per kurią vykdomas šių gyventojų vykimas į gyventojų priėmimo punktus.“

19. Pakeisti 2 straipsnio 37 dalį ir ją išdėstyti taip:

„37. Kitos šiame įstatyme vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip apibrėžiamos Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatyme, Lietuvos Respublikos branduolinės energijos įstatyme, Lietuvos Respublikos civiliniame kodekse, **Lietuvos Respublikos ginkluotos gynybos ir pasipriešinimo agresijai įstatyme,** Lietuvos Respublikos cheminių medžiagų ir cheminių mišinių įstatyme, **Lietuvos Respublikos daugiabučių gyvenamųjų namų ir kitos paskirties pastatų savininkų bendrijų įstatyme,** Lietuvos Respublikos elektroninių ryšių įstatyme, **Lietuvos Respublikos energetikos įstatyme,** Lietuvos Respublikos krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatyme, ~~Lietuvos Respublikos mobilizacijos~~ **Mobilizacijos** ir priimančiosios šalies paramos įstatyme, Lietuvos Respublikos nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų apsaugos įstatyme, Lietuvos Respublikos nacionalinio saugumo pagrindų įstatyme, Lietuvos Respublikos nepaprastosios padėties įstatyme, Lietuvos Respublikos nevyriausybinių organizacijų plėtros įstatyme, Lietuvos Respublikos radiacinės saugos įstatyme, Lietuvos Respublikos statybos įstatyme, Lietuvos Respublikos valstybės informacinių išteklių valdymo įstatyme, Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatyme, Lietuvos Respublikos valstybės rezervo įstatyme, Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatyme, Lietuvos Respublikos vandens įstatyme, Lietuvos

Respublikos viešojo administravimo įstatyme, Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatyme, Lietuvos Respublikos Vyriausybės įstatyme, **Lietuvos Respublikos vystomojo bendradarbiavimo ir humanitarinės pagalbos įstatyme.**“

2 straipsnis. 3 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 3 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„3 straipsnis. Krizių valdymo ir civilinės saugos sistemos uždaviniai

Krizių valdymo ir civilinės saugos sistemos uždaviniai:

1) stebėti, vertinti Lietuvos Respublikos Seimo nutarimu tvirtinamoje Nacionalinio saugumo strategijoje apibrėžtus rizikos veiksnius, pavojus ir grėsmes Lietuvos Respublikos nacionalinio saugumo interesams (toliau – grėsmės Lietuvos Respublikos nacionalinio saugumo interesams), perspėti apie šias grėsmes ir mažinti grėsmes šiems interesams;

2) vykdyti krizių ir ekstremaliųjų situacijų prevenciją, švietimą ir mokymą;

3) pasirengti įvykių, ekstremaliųjų įvykių, **ypatingų įvykių**, krizių ir ekstremaliųjų situacijų likvidavimui ir jų padarinių šalinimui, atlikti paieškos, gelbėjimo ir neatidėliotinus darbus;

4) perspėti ir informuoti gyventojus, valstybės ir savivaldybių institucijas ir įstaigas, kitas įstaigas, ūkio subjektus, veiklos vykdytojus, tarptautines humanitarines organizacijas ir nevyriausybines organizacijas (toliau tarptautinės humanitarinės organizacijos ir nevyriausybines organizacijos kartu – NVO) apie **įvykius, ekstremaliuosius įvykius, ypatingus įvykius**, gresiančią ar susidariusią krizę ar ekstremaliąją situaciją, **oro pavojų, paskelbtą mobilizaciją ar įvestą karo padėtį**, išplatinti valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų turimą arba joms skirtą informaciją, siekiant išvengti galimos žalos arba ją sušvelninti;

5) ~~susidarius įvykus~~ įvykiams, ekstremaliesiems įvykiams, **ypatingiems įvykiams, susidarius** krizėms ar ekstremaliosioms situacijoms, **paskelbus mobilizaciją ar įvedus karo padėtį** užtikrinti gyvybiškai svarbių valstybės funkcijų atlikimo tęstinumą, organizuoti ir vykdyti priemones, kuriomis siekiama **apsaugoti gyventojus, turta, aplinką**, atkurti valstybės ir savivaldybių institucijoms ir įstaigoms, kitoms įstaigoms, ūkio subjektams, veiklos vykdytojams, NVO ir gyventojams būtiniausias gyvenimo (veiklos) sąlygas.“

3 straipsnis. 4 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 4 straipsnio 4 punktą ir jį išdėstyti taip:

„4) perspėjimo ir informavimo – valstybės ir savivaldybių institucijos ir įstaigos pagal kompetenciją turi užtikrinti, kad gyventojai, valstybės ir savivaldybių institucijos ir įstaigos, kitos įstaigos, ūkio subjektai ir veiklos vykdytojai būtų laiku perspėjami apie įvykius, ekstremaliuosius įvykius, **ypatingus įvykius**, gresiančią ar susidariusią krizę, ~~ar~~ ekstremaliąją situaciją, **oro pavojų, paskelbtą mobilizaciją ar įvestą karo padėtį** ir informuojami krizių valdymo ir civilinės saugos klausimais;“.

2. Papildyti 4 straipsnį 9 punktu:

„9) **horizontalaus integralumo – pasirengimo krizėms ir ekstremaliosioms situacijoms veiklos, taip pat krizių bei ekstremaliųjų situacijų prevencijos veiklos įtraukiamos į veiklos sričių, kuriose gali kilti krizių ir ekstremaliųjų situacijų, planavimo dokumentus ir (arba) kitus teisės aktus;**“.

3. Papildyti 4 straipsnį 10 punktu:

„10) **civilinio ir karinio bendradarbiavimo – krizių valdymo ir civilinės saugos sistemos subjektai ir krašto apsaugos sistemos institucijos užtikrina tarpusavio sąveiką planuodami ir įgyvendindami bendras veiklas, įskaitant susijusias su civilinės gynybos srityje reikiama mokymais, pratybomis, dvejopos paskirties materialiniais ištekliais;**“.

4. Papildyti 4 straipsnį 11 punktu:

„11) **kontekstualumo – krizių valdymo ir civilinės saugos sistema veikia kaip sudėtinė civilinės gynybos dalis, nuolat atsinaujina ir reaguoja į kintančias grėsmes Lietuvos Respublikos nacionalinio saugumo interesams bei nacionalinio galimų pavojų ir**

ekstremaliųjų situacijų rizikos vertinimo metu nustatytus pavojus.“

4 straipsnis. 7 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 7 straipsnio 4 punktą ir jį išdėstyti taip:
„4) skelbia ir atšaukia valstybės lygio ekstremaliąją situaciją ir skiria valstybės **lygio ekstremaliosios situacijos operacijų vadovą (toliau – valstybės operacijų vadovas)**“;
2. Pripažinti netekusiu galios 7 straipsnio 10 punktą.
~~10) tvirtina nacionalinio galimų pavojų ir ekstremaliųjų situacijų rizikos vertinimo tvarkos aprašą;~~
3. Pakeisti 7 straipsnio 18 punktą ir jį išdėstyti taip:
„18) tvirtina gyventojų evakavimo organizavimo, **vykdymo ir koordinavimo, gyventojų grįžimo į teritorijas, iš kurių vyko gyventojų evakavimas**, tvarkos aprašą“;
4. Pakeisti 7 straipsnio 19 punktą ir jį išdėstyti taip:
„19) tvirtina valstybinius krizių ir ekstremaliųjų situacijų valdymo planus ~~ir valstybinių gyventojų apsaugos planą branduolinės ar radiologinės avarijos atveju~~“;
5. Pakeisti 7 straipsnio 20 punktą ir jį išdėstyti taip:
„20) tvirtina **civilinės saugos pagalbos punktų**, slėptuvių, kolektyvinės apsaugos statinių ir priedangų poreikio nustatymo, parinkimo, žymėjimo, jų parengties organizavimo, **paruošimo naudoti** ir naudojimo tvarkos aprašą“;
6. Pakeisti 7 straipsnio 24 punktą ir jį išdėstyti taip:
„24) tvirtina didelių pramoninių avarių prevencijos, likvidavimo ir tyrimo tvarkos aprašą, pavojinguosiuose objektuose esančių medžiagų, mišinių ~~ar preparatų~~, priskiriamų pavojingosioms medžiagoms, sąrašą ir šių medžiagų, mišinių ~~ar preparatų~~ priskyrimo pavojingosioms medžiagoms kriterijų tvarkos aprašą“;
7. Pripažinti netekusiu galios 7 straipsnio 26 punktą.
~~26) tvirtina krizių valdymo ir civilinės saugos būklės įvertinimo, valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, veiklos vykdytojų, kitų įstaigų ir ūkio subjektų pasirengimo krizėms ir ekstremaliosioms situacijoms vertinimo tvarkos aprašą;~~
8. Papildyti 7 straipsnį nauju 30 punktu:
„30) tvirtina **gelbėjimo, paieškos ir neatidėliotinių darbų, įvykių, ekstremaliųjų įvykių, ypatingų įvykių ir ekstremaliųjų situacijų likvidavimo ir jų padarinių šalinimo organizavimo tvarkos aprašą**“;
9. Buvusį 7 straipsnio 30 punktą laikyti atitinkamai 31 punktu.

5 straipsnis. 9 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 9 straipsnio 1 dalies 3 punktą ir jį išdėstyti taip:
„3) **Vyriausybės ir jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka** atlieka nacionalinį galimų pavojų ir ekstremaliųjų situacijų rizikos vertinimą“;
2. Pakeisti 9 straipsnio 1 dalies 4 punktą ir jį išdėstyti taip:
„4) ne rečiau kaip kartą per metus pagal Vyriausybės nustatytus indikatorius **ir Vyriausybės bei jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka** rengia ir teikia Nacionalinio saugumo komisijai ataskaitą apie krizių valdymo ir civilinės saugos būklę“;
3. Pakeisti 9 straipsnio 1 dalies 7 punkto b papunktį ir jį išdėstyti taip:
„b) **priima sprendimą dėl** ~~organizuoja~~ gyventojų, valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, kitų įstaigų, ūkio subjektų ir veiklos vykdytojų ~~perspėjimą~~ **perspėjimo** apie gresiančią ar susidariusią valstybės lygio ekstremaliąją situaciją, **išskyrus apie oro pavojų, paskelbtą mobilizaciją ar įvestą karo padėtį, ir organizuoja šio sprendimo įgyvendinimą**“;

6 straipsnis. 11 straipsnio pakeitimas

1. Papildyti 11 straipsnio 2 dalį nauju 4 punktu:
„4) **koordinuoja ministerijos bendradarbiavimą krizių valdymo ir civilinės saugos**

srityje su NVO, mokslo ir studijų institucijomis, ūkio subjektais ir juos vienijančiomis organizacijomis;“.

2. Papildyti 11 straipsnio 2 dalį nauju 5 punktu:

„5) dalyvauja parengties pareigūnų tinklo veikloje;“.

3. Buvusį 11 straipsnio 2 dalies 4 punktą laikyti atitinkamai 6 punktu.

7 straipsnis. 12 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 12 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„12 straipsnis. Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento ir jam pavaldžių įstaigų kompetencija

1. Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas ir jam pavaldžios įstaigos:

1) valstybės mastu koordinuoja:

a) civilinės saugos įgyvendinimą;

b) pasirengimą gyventojų evakavimui, gyventojų evakavimą, taip pat pagalbos teikimą evakuojamiems ir evakuotiems gyventojams;

c) gyventojų švietimą krizių valdymo ir civilinės saugos klausimais;

d) parengties pareigūnų tinklo veiklą;

e) perspėjimo sistemos funkcionavimą, tobulinimą ir plėtrą;

f) civilinės saugos pagalbos punktų, slėptuvių, kolektyvinės apsaugos statinių ir priedangų poreikio nustatymą, parinkimą, pažymėjimą, parengties organizavimą, paruošimą naudoti ir naudojimą;

g) krizių valdymo ir civilinės saugos sistemos subjektų dalijimąsi gerąja patirtimi įgyvendinant krizių valdymo ir civilinės saugos sistemos uždavinius;

4) 2) perspėja gyventojus, valstybės ir savivaldybių institucijas ir įstaigas, kitas įstaigas, ūkio subjektus ir veiklos vykdytojus apie gresiančią ar susidariusią ekstremaliąją situaciją, paskelbtą mobilizaciją ar įvestą karo padėtį, išskyrus apie oro pavojų, išplatina jiems valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų turimą arba joms skirtą informaciją apie gresiančią ar susidariusią ekstremaliąją situaciją, paskelbtą mobilizaciją ar įvestą karo padėtį, išskyrus apie oro pavojų, įskaitant informaciją, kuri leidžia imtis priemonių, siekiant išvengti galimos žalos arba ją sušvelninti;

2) 3) pagal kompetenciją vykdo įvykių, ekstremaliųjų įvykių, ypatingų įvykių, ekstremaliųjų situacijų likvidavimą ir jų padarinių šalinimą, koordinuoja gyventojų evakavimą, kai sprendimą dėl šio evakavimo priima meras, valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, ūkio subjektų ir veiklos vykdytojų vadovai;

3) 4) koordinuoja civilinės saugos įgyvendinimą visoje Lietuvos Respublikos teritorijoje ir teikia krizių valdymo ir civilinės saugos sistemos subjektams metodinę pagalbą krizių valdymo ir civilinės saugos srityje;

4) 5) šalies mastu koordinuoja gyventojų švietimą civilinės saugos klausimais, pagal kompetenciją organizuoja krizių valdymo ir civilinės saugos mokymą;

5) 6) pagal kompetenciją informuoja gyventojus, valstybės ir savivaldybių institucijas ir įstaigas, kitas įstaigas, ūkio subjektus ir veiklos vykdytojus krizių valdymo ir civilinės saugos klausimais;

6) 7) atlieka kitas šiame įstatyme ir kituose teisės aktuose nustatytas su krizių valdymo ir civilinės saugos sistemos uždavinių įgyvendinimu susijusias funkcijas.

2. Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento direktorius:

1) tvirtina nustato perspėjimo apie įvykį, ekstremalųjį įvykį, ypatingą įvykį, gresiančią ar susidariusią krizę ar ekstremaliąją situaciją, oro pavojų, paskelbtą mobilizaciją ar įvestą karo padėtį priemones, gyventojų, valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, kitų įstaigų, ūkio subjektų ir veiklos vykdytojų perspėjimo apie įvykį, ekstremalųjį įvykį, ypatingą įvykį, gresiančią ar susidariusią krizę ar ekstremaliąją situaciją, oro pavojų, paskelbtą mobilizaciją ar įvestą karo padėtį tvarką tvarkos aprašą;

2) tvirtina civilinės saugos rekomendacijas gyventojams, valstybės ir savivaldybių institucijoms ir įstaigoms, kitoms įstaigoms, ūkio subjektams ir veiklos vykdytojams;

3) tvirtina **krizių valdymo** ir civilinės saugos mokymo programas;

4) **nustato priedangų ir kolektyvinės apsaugos statinių skirstymo pagal jų suteikiamą apsaugą gyventojams į 3 lygius tvarką;**

5) tvirtina civilinės saugos pagalbos punktų, slėptuvių, kolektyvinės apsaugos statinių ir priedangų poreikio nustatymo, parinkimo, pažymėjimo, parengties organizavimo, paruošimo naudoti ir naudojimo metodines rekomendacijas;

6) **nustato valstybės institucijų ir įstaigų, savivaldybių, kitų įstaigų, ūkio subjektų ir veiklos vykdytojų atliekamo galimų pavojų ir ekstremaliųjų situacijų rizikos vertinimo atlikimo tvarką;**

7) tvirtina parengties pareigūnų tinklo veiklos nuostatus;

8) 4) pagal kompetenciją priima kitus civilinę saugą reglamentuojančius teisės aktus;

9) 5) atlieka kitas šiame įstatyme ir kituose teisės aktuose nustatytas su krizių valdymo ir civilinės saugos sistemos uždavinių įgyvendinimu susijusias funkcijas.

3. Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento direktorius ar jo įgaliotas asmuo turi teisę Vyriausybės nustatyta tvarka **duoti privalomus nurodymus:**

1) ~~duoti privalomus nurodymus~~ valstybės ir savivaldybių institucijoms ir įstaigoms ir veiklos vykdytojams gerinti pasirengimą krizėms ir ekstremaliosioms situacijoms, įskaitant privalomus nurodymus ypatingos svarbos subjektams dėl jų atsparumo stiprinimo;

2) **šio įstatymo 37 straipsnio 3 dalyje nurodytiems subjektams dėl gyventojų evakavimo organizavimo ir vykdymo, kai Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas ir jam pavaldžios įstaigos valstybės mastu koordinuoja gyventojų evakavimą.“**

8 straipsnis. 13 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 13 straipsnio 1 dalies 3 punktą ir jį išdėstyti taip:

„3) skelbia ir atšaukia savivaldybės lygio ekstremaliąją situaciją, skiria savivaldybės **lygio ekstremaliosios situacijos** operacijų vadovą (**toliau – savivaldybės operacijų vadovas**)“.

2. Pakeisti 13 straipsnio 1 dalies 4 punktą ir jį išdėstyti taip:

„4) Vyriausybės nustatyta tvarka nustato **civilinės saugos pagalbos punktų**, kolektyvinės apsaugos statinių ir priedangų poreikį, organizuoja jų parinkimą, pažymėjimą, ~~ir~~ parengimą, **paruošimą naudoti ir naudojimą**“.

3. Pakeisti 13 straipsnio 1 dalies 5 punktą ir jį išdėstyti taip:

„5) įgyvendina priemones, reikalingas padėti civilinės saugos pajėgoms pasirengti atlikti sanitarinį švarinimą, ir kitas ~~radioakcinio radioaktyviojo~~, cheminio ir biologinio ~~kenksmingumo užterštumo~~ pašalinimo priemones, organizuoja įvykių, ekstremaliųjų įvykių, krizių ir ekstremaliųjų situacijų metu nutrauktų komunalinių paslaugų teikimo atnaujinimą, pagalbos teikimą nukentėjusiesiems įvykių, ekstremaliųjų įvykių, krizių ir ekstremaliųjų situacijų metu, gyventojų, kurie žuvo krizių, ~~ir~~ ekstremaliųjų situacijų **ar karo padėties** metu ir už kurių laidojimą atsakingo asmens nėra, laidojimą“.

4. Papildyti 13 straipsnio 3 dalies 1 punktą nauju c papunkčiu:

„c) **dalyvauja parengties pareigūnų tinklo veikloje**“.

5. Buvusį 13 straipsnio 3 dalies 1 punkto c papunktį laikyti atitinkamai d papunkčiu.

6. Pakeisti 13 straipsnio 3 dalies 4 punktą ir jį išdėstyti taip:

„4) organizuoja savivaldybės administracijos valstybės tarnautojų ir darbuotojų **krizių valdymo ir civilinės saugos mokymą**“.

9 straipsnis. 14 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 14 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. Savivaldybės administracijos direktoriaus nurodymu kitos įstaigos ir ūkio subjektai, kurių turimų materialinių išteklių teikimas yra tikslingas, atsižvelgdami į ~~atliktą~~ **atlikto**

savivaldybės galimų pavojų ir ekstremaliųjų situacijų rizikos ~~vertinimą~~ **vertinimo rezultatus**, privalo dalyvauti rengiant savivaldybės ekstremaliųjų situacijų valdymo planą, su savivaldybės administracijos direktoriumi sudaryti **materialinių išteklių teikimo** sutartis dėl šiame plane nurodytų užduočių vykdymo.“

2. Pakeisti 14 straipsnio 3 dalies 2 punktą ir jį išdėstyti taip:

„2) vykdyti gelbėjimo darbų vadovo, **valstybės ir savivaldybės** operacijų vadovo (**toliau kartu – operacijų vadovas**), Vyriausybės, mero ir savivaldybės administracijos direktoriaus sprendimus, reikalingus įvykiui, ekstremaliajam įvykiui, **ypatingam įvykiui**, krizei ar ekstremaliajai situacijai likviduoti, jų padariniams šalinti, **gyventojams evakuoti, taip pat šio įstatymo 12 straipsnio 3 dalies 2 punkte nurodytus nurodymus.**“

3. Pakeisti 14 straipsnio 4 dalies 1 punktą ir jį išdėstyti taip:

„1) nedelsdamas perspėja savo vadovaujamos **kitos** įstaigos, ūkio subjekto darbuotojus **ir savo vadovaujamoje kitoje įstaigoje, ūkio subjekte esančius kitus gyventojus** apie gresiančią ar susidariusią ekstremaliąją situaciją, organizuoja ~~vadovaujamos įstaigos, ūkio subjekto nurodytų~~ darbuotojų **ir gyventojų** evakavimą, gelbėjimo darbus ir jiems vadovauja;“.

4. Pakeisti 14 straipsnio 4 dalies 2 punktą ir jį išdėstyti taip:

„2) organizuoja savo vadovaujamos **kitos** įstaigos, ūkio subjekto darbuotojų **krizių valdymo ir civilinės saugos mokymą**;“.

5. Pakeisti 14 straipsnio 4 dalies 4 punktą ir jį išdėstyti taip:

„4) prireikus aprūpina savo vadovaujamos **kitos** įstaigos, ūkio subjekto darbuotojus būtinomis priemonėmis;“.

10 straipsnis. 16 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 16 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Civilinės saugos pajėgos skirtos paieškos, gelbėjimo ir neatidėliotiniams darbams atlikti, įvykiams, ekstremaliesiems įvykiams, **ypatingiems įvykiams**, krizėms ir ekstremaliosioms situacijoms likviduoti ir jų padariniams šalinti.“

2. Papildyti 16 straipsnio 2 dalį 11 punktu:

„11) **regioninės jungtinės reagavimo komandos (toliau – jungtinės komandos).**“

3. Papildyti 16 straipsnį 13 dalimi:

„13. Į jungtinių komandų sudėtį deleguojami Nacionalinio krizių valdymo centro, civilinės saugos pajėgų, nurodytų šio straipsnio 2 dalies 1–2, 4 ir 6–7 punktuose, ir (ar) kitų krizių valdymo ir civilinės saugos sistemos subjektų, nustatytų Vyriausybės tvirtinamame gelbėjimo, paieškos ir neatidėliotinių darbų, įvykių, ekstremaliųjų įvykių, ypatingų įvykių ir ekstremaliųjų situacijų likvidavimo ir jų padarinių šalinimo organizavimo tvarkos apraše, atstovai.“

11 straipsnis. Įstatymo papildymas 16¹ straipsniu

Papildyti Įstatymą 16¹ straipsniu:

„16¹ straipsnis. Jungtinės komandos

1. Jungtinės komandos atlieka paieškos, gelbėjimo ir neatidėliotinus darbus, likviduoja įvykius, ekstremaliuosius įvykius, ypatingus įvykius ir ekstremaliasias situacijas bei šalina jų padarinius, taip pat gelbėjimo darbų vadovui ir operacijų vadovui teikia ekspertinę, organizacinę ir koordinacinę pagalbą, kai paieškos, gelbėjimo ir neatidėliotiniams darbams atlikti, įvykiams, ekstremaliesiems įvykiams, ypatingiems įvykiams ir ekstremaliosioms situacijoms likviduoti, jų padariniams šalinti reikalingi daugiau nei vieno krizių valdymo ir civilinės saugos sistemos subjekto koordinuoti veiksmai. Jungtinės komandos turi būti nuolatinės parengties.

2. Jungtinės komandos sudaromos, jų parengtis organizuojama ir veikla vykdoma Vyriausybės ir (arba) jos įgaliotų institucijų nustatyta tvarka.

3. Jungtinių komandų veiklą organizuoja ir koordinuoja Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas.“

12 straipsnis. 17 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 17 straipsnio 7 dalį ir ją išdėstyti taip:

„7. **Lėšų, reikalingų finansuoti** ~~Del~~ **savanorių ir NVO pajėgų pasirengimo pasirengimą** atlikti šio straipsnio 1 dalyje nurodytus darbus ir funkcijas, teikti **šio straipsnio 1 dalyje nurodytą** pagalbą ir paslaugas, ~~poreikis šių darbų ir funkcijų, pagalbos ir paslaugų atlikimo (teikimo) ir šio straipsnio 6 dalyje nurodyto mokymo patirtos išlaidos kompensuojamos~~ **nustatomas** Vyriausybės nustatytais sąlygomis ir **nustatyta** tvarka ir sąlygomis.“

2. Papildyti 17 straipsnį 8 dalimi:

„8. Vyriausybės nustatyta tvarka ir sąlygomis kompensuojamos savanorių ir NVO pajėgų išlaidos, patirtos:

1) **pasirengiant atlikti šio straipsnio 1 dalyje nurodytus darbus ir funkcijas, teikti šio straipsnio 1 dalyje nurodytą pagalbą ir paslaugas;**

2) **atliekant šio straipsnio 1 dalyje nurodytus darbus ir funkcijas, teikiant šio straipsnio 1 dalyje nurodytą pagalbą ir paslaugas.“**

13 straipsnis. 18 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 18 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. Su krizių valdymo ir civilinės saugos sistemos uždavinių įgyvendinimu susiję duomenys (įskaitant asmens duomenis ir specialių kategorijų asmens duomenis) naudojant informacines sistemas, informacinių technologijų platformas ir kitas informacinių technologijų priemones yra **valdomi ir (ar)** tvarkomi šia tvarka:

1) su šio įstatymo 3 straipsnio 1 punkte nurodytų krizių valdymo ir civilinės saugos sistemos uždavinių įgyvendinimu susiję duomenys yra Vyriausybės nustatyta tvarka tvarkomi **Lietuvos Respublikos** nacionalinio saugumo tikslais naudojant Vyriausybės nustatyta informacinių technologijų platformą ir kitas informacinių technologijų priemones;

2) su šio įstatymo 3 straipsnio 2–5 punktuose nurodytų krizių valdymo ir civilinės saugos sistemos uždavinių įgyvendinimu susiję duomenys yra **valdomi ir** tvarkomi ~~Vyriausybės įgaliotos institucijos valdomoje valstybės informacinėje sistemoje~~ **Valstybės duomenų valdysenos informacinėje sistemoje** jos nuostatuose nustatyta tvarka **vadovaujantis** šiuo įstatymu ir **Lietuvos Respublikos oficialiosios statistikos ir valstybės duomenų valdysenos įstatymu.“**

14 straipsnis. 19 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 19 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„19 straipsnis. Gyventojų teisės ir pareigos

1. Gyventojai turi teisę:

1) būti perspėti apie **įvykį, ekstremalųjį įvykį, ypatingą įvykį**, gresiančią ar susidariusią krizę, ~~ar ekstremaliąją situaciją, oro pavojų, paskelbtą mobilizaciją ar įvestą karo padėtį~~, gauti informaciją apie ~~įvykius~~ įvykius, ekstremaliuosius įvykius, **ypatingus įvykius, gresiančią ar susidariusią krizę, ar ekstremaliąją situaciją, oro pavojų, paskelbtą mobilizaciją ar įvestą karo padėtį, kitą šiame įstatyme nustatytą informaciją** ir rekomendacijas, kaip elgtis;

2) **šios dalies 1 punkte nurodytais atvejais įvykių, ekstremaliųjų įvykių, krizių ir ekstremaliųjų situacijų metu** gauti reikalingą pagalbą pagal krizių valdymo ir civilinės saugos sistemos subjektų galimybes;–

3) **oro pavojaus atveju, agresijos akto ar karo padėties metu patekti į priedangą, esančią arčiausiai jų buvimo vietos.**

2. Gyventojai privalo:

1) rūpintis, kad savo veikla nesukeltų pavojaus gyventojų gyvybei ar sveikatai, turtui, aplinkai ir nesutrikdytų valstybės valdymo, viešosios tvarkos;

2) pranešti skubiosios pagalbos tarnybų ryšio numeriu 112 apie **įvykį, ekstremalųjį įvykį, ypatingą įvykį**, gresiančią ar susidariusią ekstremaliąją situaciją;

3) pasirengti **krizėms**, ekstremaliosioms situacijoms, **karo padėčiai** vadovaudamiesi valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų viešai skelbiamomis rekomendacijomis gyventojams, **taip pat pagal Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento direktoriaus patvirtintas civilinės saugos rekomendacijas**:

a) **pasirengti savarankiškai pasirūpinti savimi ne trumpiau kaip 72 valandas krizių, ekstremaliųjų situacijų ir karo padėties metu;**

b) **pasirengti evakuotis iš teritorijų, kuriose yra ar būtų pavojinga toliau gyventi ir (ar) dirbti, į kitas teritorijas.**

4) vykdyti:

a) gelbėjimo darbų vadovo, operacijų vadovo, Vyriausybės, mero ir savivaldybės administracijos direktoriaus sprendimus, reikalingus įvykiui, ekstremaliajam įvykiui, **ypatingam įvykiui**, krizei ir ekstremaliajai situacijai likviduoti, jų padariniams šalinti;-

b) **Vyriausybės, mero, valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, kitų įstaigų, ūkio subjektų ir veiklos vykdytojų vadovų bei gelbėjimo darbų vadovo sprendimus dėl gyventojų evakavimo.**

3. Gyventojai gali turėti ir kitų šiame įstatyme ir kituose teisės aktuose nustatytų teisių ir pareigų krizių valdymo ir civilinės saugos srityje.“

15 straipsnis. 21 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 21 straipsnio 3 dalies 5 punktą ir jį išdėstyti taip:

„5) **civilinės saugos pagalbos punktų**, slėptuvių, kolektyvinės apsaugos statinių ir priedangų poreikio nustatymas, parinkimas, žymėjimas ir jų parengties organizavimas;“.

2. Papildyti 21 straipsnio 3 dalį 11 punktu:

„11) **pasirengimas gyventojų evakavimui.**“

16 straipsnis. 22 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 22 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„22 straipsnis. Pasirengimo krizėms ir ekstremaliosioms situacijoms koordinavimas ir priežiūra

1. Nacionalinis krizių valdymo centras:

1) koordinuoja valstybės institucijų ir įstaigų pasirengimą krizėms ir valstybės lygio ekstremaliosioms situacijoms;

2) ne rečiau kaip kartą per metus pagal Vyriausybės nustatytus indikatorius **ir Vyriausybės bei jos įgaliotos institucijos nustatytą tvarką** rengia ir teikia Nacionalinio saugumo komisijai ataskaitą apie krizių valdymo ir civilinės saugos būklę.

2. Šio straipsnio 1 dalies 2 punkte **nurodyta ataskaita rengiama Vyriausybės ir jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka atlikus krizių valdymo ir civilinės saugos būklės įvertinimą.**

2-3. Ministerijos koordinuoja savivaldybių institucijų ir įstaigų, kitų įstaigų, ūkio subjektų ir veiklos vykdytojų pasirengimą ekstremaliosioms situacijoms ministrams pavestose valdymo srityse, įskaitant ministro valdymo sričiai priskirtų ypatingos svarbos subjektų atsparumo stiprinimą.

4 3. Ministerijų parengties pareigūnai kartu yra ir Jungtinės grėsmių prevencijos ir krizių valdymo grupės nariai. Prireikus ministro sprendimu kitos ministro valdymo srities valstybės institucijos ir įstaigos taip pat skiria parengties pareigūną – valstybės tarnautoją ar darbuotoją. Šis parengties pareigūnas organizuoja valstybės institucijos ar įstaigos veiklą krizių valdymo ir civilinės saugos srityje, koordinuoja valstybės institucijos ar įstaigos pasirengimą krizėms ir ekstremaliosioms situacijoms, **dalyvauja parengties pareigūnų tinklo veikloje**, atlieka kitas su krizių valdymo ir civilinės saugos sistemos uždavinių įgyvendinimu susijusias funkcijas valstybės institucijos ar įstaigos veiklos srityse.

5 4. Valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, išskyrus žvalgybos institucijas, ir veiklos vykdytojų pasirengimą krizėms ir ekstremaliosioms situacijoms, įskaitant ypatingos

svarbos subjektų pasirengimą užtikrinti atsparumą, Vyriausybės **ir jos įgaliotos institucijos** nustatyta tvarka vertina Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas, o savivaldybės teritorijoje esančių kitų įstaigų ir ūkio subjektų pasirengimą ekstremaliosioms situacijoms, įskaitant ypatingos svarbos subjektų, kurių valdoma ypatingos svarbos infrastruktūra yra mero vadovaujamos savivaldybės teritorijoje, pasirengimą užtikrinti atsparumą Vyriausybės **ir jos įgaliotos institucijos** nustatyta tvarka vertina meras.“

17 straipsnis. 23 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 23 straipsnio 9 dalį ir ją išdėstyti taip:

„9. Nacionalinis krizių valdymo centras pagal kompetenciją koordinuoja valstybinių krizių ir ekstremaliųjų situacijų valdymo planų rengimą, taip pat vertina valstybės institucijų ir įstaigų krizių ir ekstremaliųjų situacijų valdymo planų atitiktį valstybiniam krizių ir ekstremaliųjų situacijų valdymo planams. Ministrui pavestoms valdymo sritims priskirtų valstybės institucijų ir įstaigų krizių ir ekstremaliųjų situacijų valdymo planų projektai derinami su šio ministro vadovaujama ministerija, **o savivaldybių Savivaldybių**, kitų įstaigų, ūkio subjektų ir veiklos vykdytojų ekstremaliųjų situacijų valdymo planų projektai, išskyrus šio straipsnio 7 dalyje nurodytą atvejį, derinami su ~~Vidaus reikalų ministerija ar vidaus reikalų ministro įgaliota institucija~~ **Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentu. Savivaldybių, kitų įstaigų, ūkio subjektų ir veiklos vykdytojų ekstremaliųjų situacijų valdymo planų, ministrui pavestoms valdymo sritims priskirtų valstybės institucijų ir įstaigų krizių ir ekstremaliųjų situacijų valdymo planų projektų derinimo metu vertinama:**

1) šių planų atitiktis krizių ir ekstremaliųjų situacijų valdymo planų rengimo tvarkos apraše nustatytiems reikalavimams;

2) šių planų veiksmingumas – pagal suplanuotų veiksmų ir priemonių, materialinių ir žmogiškųjų išteklių tinkamumą ir pakankamumą krizėms ir (ar) ekstremaliosioms situacijoms valdyti;

3) atsižvelgimas į nacionalinio galimų pavojų ir ekstremaliųjų situacijų rizikos vertinimo rezultatus, valstybės institucijos ir įstaigos, savivaldybės, kitos įstaigos, ūkio subjekto ir veiklos vykdytojo atliktų jų lygmens galimų pavojų ir ekstremaliųjų situacijų rizikos vertinimų rezultatus.“

2. Papildyti 23 straipsnį 10 dalimi:

„10. Šio straipsnio 1 dalies 2–5 punktuose nurodytus krizių ir ekstremaliųjų situacijų valdymo planus rengiančios valstybės institucijos ir įstaigos, savivaldybės, kitos įstaigos, ūkio subjektai ir veiklos vykdytojai atlieka jų lygmens galimų pavojų ir ekstremaliųjų situacijų rizikos vertinimą. Šio straipsnio 1 dalyje nurodyti krizių ir ekstremaliųjų situacijų valdymo planai rengiami vadovaujantis krizių ir ekstremaliųjų situacijų valdymo planų rengimo tvarkos aprašu, atsižvelgiant į nacionalinio galimų pavojų ir ekstremaliųjų situacijų rizikos vertinimo bei valstybės institucijų ir įstaigų, savivaldybių, kitų įstaigų, ūkio subjektų ir veiklos vykdytojų atliktų jų lygmens galimų pavojų ir ekstremaliųjų situacijų rizikos vertinimų rezultatus.“

18 straipsnis. 24 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 24 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Perspėjimo sistema sukuriamą gyventojams, valstybės ir savivaldybių institucijoms ir įstaigoms, kitoms įstaigoms, ūkio subjektams ir veiklos vykdytojams perspėti ir informuoti apie įvykį, ekstremaliąjį įvykį, **ypatingą įvykį**, gresiančią ar susidariusią krizę ar ekstremaliąją situaciją, **oro pavojų, paskelbtą mobilizaciją ar įvestą karo padėtį.**“

2. Pakeisti 24 straipsnio 3 dalį ir ją išdėstyti taip:

„3. Viešųjų ryšių tinklų ir (ar) viešųjų elektroninių ryšių paslaugų teikėjai privalo savo lėšomis palaikyti Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento įdiegtoms perspėjimo sistemos techninėms perspėjimo priemonėms naudojamą infrastruktūrą ir (ar) technologinę paslaugą, kurios skirtos užtikrinti galimybei perspėti Lietuvos Respublikos teritorijoje esančius

gyventojus apie įvykį, ekstremalių įvykių, ypatingą įvykį, gresiančią ar susidariusią krizę ar ekstremaliąją situaciją, oro pavojų, paskelbtą mobilizaciją ar įvestą karo padėtį, taip pat privalo sudaryti sąlygas Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentui įdiegti šią infrastruktūrą ir (ar) technologinę paslaugą, ją (-as) tobulinti ir plėtoti.“

3. Papildyti 24 straipsnį 6 dalimi:

„6. Valstybės ir savivaldybių institucijos ir įstaigos, išskyrus žvalgybos institucijas, kitos įstaigos, ūkio subjektai, veiklos vykdytojai ir daugiabučių gyvenamųjų namų bendrojo naudojimo objektus valdantys subjektai – daugiabučių gyvenamųjų namų savininkų bendrijos, jungtinės veiklos sutartimi įgalioti asmenys arba bendrojo naudojimo objektų administratoriai (toliau – daugiabučių gyvenamųjų namų bendrojo naudojimo objektų valdytojai) privalo pagal Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento direktoriaus ar jo įgalioto asmens ir (ar) mero ar jo įgalioto asmens nurodymą sudaryti sąlygas perspėjimo sistemos technines perspėjimo priemones įrengti ir neatlygintinai šias priemones eksploatuoti ant jų teisėtais pagrindais valdomų ar naudojamų statinių.“

19 straipsnis. 25 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 25 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„25 straipsnis. Krizių valdymo ir civilinės saugos mokymas ir gyventojų švietimas

1. Siekdamas pasirengti įvykių, ekstremaliųjų įvykių, ypatingų įvykių likvidavimui, krizių ir ekstremaliųjų situacijų valdymui, likvidavimui ir jų padarinių šalinimui, paieškos, gelbėjimo ir neatidėliotiniems darbams ir gyvybiškai svarbių valstybės funkcijų atlikimui krizių ir ekstremaliųjų situacijų metu, valstybės ir savivaldybių institucijos ir įstaigos, kitos įstaigos, ūkio subjektai ir veiklos vykdytojai Vyriausybės nustatyta tvarka organizuoja krizių valdymo ir civilinės saugos mokymą, į kurį yra integruotas pasirengimo karinėms ir hibridinėms grėsmėms veikti karo padėties ir hibridinių grėsmių metu mokymo turinys.

2. Valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, kitų įstaigų, ūkio subjektų ir veiklos vykdytojų vadovai ar jų įgalioti asmenys privalo siųsti Vyriausybės nustatytų kategorijų asmenis, dirbančius jų vadovaujamose valstybės ir savivaldybių institucijose ir įstaigose, kitose įstaigose, ūkio subjektuose, išklausti ir baigti Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento direktoriaus patvirtintos krizių valdymo ir civilinės saugos mokymo programos kursą. Šie asmenys mokomi ir jų kvalifikacija krizių valdymo ir civilinės saugos srityje tobulinama Vyriausybės nustatyta tvarka.

3. Krizių valdymo ir civilinės saugos mokymas vykdomas ikimokyklinio, priešmokyklinio ir (ar) bendrojo ugdymo ir profesinio mokymo įstaigose pagal švietimo, mokslo ir sporto ministro tvirtinamas bendrąsias programas, kriterijus ar gaires, į kurias yra integruotas su Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentu suderintas mokymo turinys, nurodytas šio straipsnio 1 dalyje. Krizių valdymo ir civilinės saugos mokymas aukštosiose mokyklose vykdomas aukštosios mokyklos nustatyta tvarka.

4. Gyventojų švietimas krizių valdymo ir civilinės saugos klausimais vykdomas Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento direktoriaus nustatyta tvarka. Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas koordinuoja gyventojų švietimą civilinės saugos klausimais, teikia savivaldybės administracijos direktoriui metodinę pagalbą organizuojant savivaldybės gyventojų švietimą civilinės saugos klausimais. Gyventojų švietimas krizių valdymo ir civilinės saugos klausimais turi būti atliekamas asmenims su negalia pritaikytais bendravimo būdais (pavyzdžiui, žodiniu, rašytiniu, garsiniu ir (ar) vaizdiniu informacijos perdavimo ir (ar) gavimo būdais naudojant Brailio raštą, multimedijos priemones, garsines priemones, lengvai suprantamą (paprastą ir aiškiai struktūrizuotą) kalbą, gestų kalbą, taip pat patobulintus ir (ar) alternatyvius bendravimo būdus, priemones ir formas, informacijos ir ryšių technologijas, kuriomis disponuojama).“

20 straipsnis. 28 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 28 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„28 straipsnis. Slėptuvės, kolektyvinės apsaugos statiniai, ~~ir~~ priedangos **ir civilinės saugos pagalbos punktai**

1. Gyventojai, kurie užtikrina ~~valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų veiklą ekstremaliųjų situacijų ar karo metu gyvybiškai svarbių valstybės funkcijų atlikimą, arba turi jiems priskirtų būtinų užduočių arba yra gydomi stacionarinėse asmens sveikatos priežiūros įstaigose, nuo jų gyvybei ir ar sveikatai atsiradusių pavojingų veiksnių laikinai apsaugomi ekstremaliųjų įvykių, ypatingų įvykių, ekstremaliųjų situacijų ar karo padėties metu slėptuvėse.~~

2. Gyventojai, išskyrus šio straipsnio 1 dalyje nurodytus gyventojus, **gresiant ar įvykus įvykiui, ekstremaliajam įvykiui, ypatingam įvykiui, gresiant ar susidarius ekstremaliajai situacijai, gresiant ar įvykus agresijos aktui, paskelbus mobilizaciją ar įvedus karo padėtį** nuo jų gyvybei ~~ir ar~~ sveikatai atsiradusių pavojingų veiksnių laikinai apsaugomi kolektyvinės apsaugos statiniuose.

3. Oro pavojaus atveju, ~~taip pat nuo netiesioginio apšaudymo ir (ar) kitų kinetinių grėsmių agresijos agresijos akto ir (ar) karo padėties metu (atakų iš orlaivių, raketų, artilerijos ugnies sukeltų sprogimo smūgio bangų, skeveldrų, nuolaužų ar atsitiktinių kulku) gyventojams apsaugoti gali būti naudojamos priedangos.~~

4. Statant naują visuomenės poreikiams naudojamą pastatą (išskyrus religinės paskirties), kuriame vienu metu gali būti daugiau kaip 100 žmonių, arba aukštybinį (daugiau kaip 5 aukštų) daugiabutį gyvenamąjį namą, **pagal Vyriausybės įgalios institucijos nustatytus priedangų projektavimo ir įrengimo reikalavimus** jame ar jo priklausinyje (-iuose) turi būti suprojektuota (-os) ir įrengta (-os) ~~šio įstatymo 2 straipsnio 32 dalyje nurodytus reikalavimus atitinkanti (-ios) patalpa (-os) priedanga (-os).~~

5. Valstybės ir savivaldybių institucijos ir įstaigos, kitos įstaigos, ūkio subjektai, ~~ir~~ veiklos vykdytojai **ir daugiabučių gyvenamųjų namų bendrojo naudojimo objektų valdytojai:**

1) savivaldybės administracijos direktoriui teikia duomenis apie savo **teisėtais pagrindais** valdomus ar **naudojamus** ir savivaldybėje esančius kolektyvinės apsaugos statinius, ~~ir priedangas ir civilinės saugos pagalbos punktus, taip pat informaciją apie statinius ir patalpas, kurie Vyriausybės nustatyta tvarka gali būti parenkami kolektyvinės apsaugos statiniams ir priedangoms įrengti, ir sudaro galimybes neatlygintinai jomis jais naudotis, paskiria asmenis, atsakingus už šių objektų paruošimą naudoti ir naudojimą;~~

2) sudaro sąlygas jų teisėtais pagrindais valdomus ar naudojamus statinius ir patalpas, kurie Vyriausybės nustatyta tvarka gali būti parenkami kolektyvinės apsaugos statiniams ir priedangoms įrengti, apžiūrėti savivaldybės administracijos direktoriaus įgaliotiems asmenims;

3) sudaro sąlygas jų teisėtais pagrindais valdomus ar naudojamus statinius, patalpas ir teritorijas, kurie Vyriausybės nustatyta tvarka gali būti parenkami civilinės saugos pagalbos punktam įrengti, apžiūrėti savivaldybės administracijos direktoriaus įgaliotiems asmenims.

6. Meras Vyriausybės nustatyta tvarka nustato **civilinės saugos pagalbos punktų**, kolektyvinės apsaugos statinių ir priedangų poreikį, organizuoja jų parinkimą, pažymėjimą, ~~ir~~ parengimą, **paruošimą naudoti ir naudojimą.**

7. Kolektyvinės apsaugos statiniai, priedangos ir civilinės saugos pagalbos punktai parenkami valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, kitų įstaigų, ūkio subjektų, veiklos vykdytojų ir daugiabučių gyvenamųjų namų bendrojo naudojimo objektų valdytojų teisėtais pagrindais valdomuose ar naudojamuose statiniuose, patalpose ir teritorijose pagal jų pateiktus duomenis ir (ar) pagal šio įstatymo 18 straipsnio 2 dalies 2 punkte nurodytoje informacinėje sistemoje tvarkomus duomenis, atsižvelgiant į šio straipsnio 5 dalies 2 ir 3 punktuose nurodytas apžiūros rezultatus.

8. Parinkti kolektyvinės apsaugos statiniai ir priedangos priskiriami vienam iš 3 lygių vadovaujantis šio įstatymo 12 straipsnio 2 dalies 4 punkte nurodyta priedangų ir kolektyvinės apsaugos statinių skirstymo pagal jų suteikiamą apsaugą gyventojams į 3 lygius

tvarka:

- 1) priedangos priskiriamos:
  - a) pirmo lygio priedangai – gyventojų apsaugai iki 72 valandų;
  - b) antro lygio priedangai – gyventojų apsaugai iki 24 valandų;
  - c) trečio lygio priedangai – gyventojų apsaugai iki 5 valandų;
- 2) kolektyvinės apsaugos statiniai priskiriami:
  - a) pirmo lygio kolektyvinės apsaugos statiniui – gyventojų apsaugai nuo šių jų gyvybei ar sveikatai pavojingų veiksnių:
    - i) gresiant ar įvykus agresijos aktui, paskelbus mobilizaciją ar įvedus karo padėtį;
    - ii) gresiant ar įvykus įvykiui, ekstremaliajam įvykiui, ypatingam įvykiui, gresiant ar susidarius ekstremaliajai situacijai;
    - iii) radioaktyviojo, cheminio ir biologinio užterštumo atveju;
  - b) antro lygio kolektyvinės apsaugos statiniui – gyventojų apsaugai nuo šių jų gyvybei ar sveikatai pavojingų veiksnių:
    - i) gresiant ar įvykus agresijos aktui, paskelbus mobilizaciją ar įvedus karo padėtį;
    - ii) gresiant ar įvykus įvykiui, ekstremaliajam įvykiui, ypatingam įvykiui, gresiant ar susidarius ekstremaliajai situacijai, išskyrus nuo radioaktyviojo, cheminio ir biologinio užterštumo;
  - c) trečio lygio kolektyvinės apsaugos statiniui – gyventojų apsaugai nuo jų gyvybei ar sveikatai pavojingų veiksnių gresiant ar įvykus įvykiui, ekstremaliajam įvykiui, ypatingam įvykiui, gresiant ar susidarius ekstremaliajai situacijai, išskyrus nuo radioaktyviojo, cheminio ir biologinio užterštumo.

9. Statiniai ir patalpos, kuriuose įrengti kolektyvinės apsaugos statiniai ir priedangos, naudojami pagal šių statinių ir patalpų paskirtį, o šio įstatymo 2 straipsnio 24 ir 32 dalyse nustatytais atvejais ir metu šių statinių ir patalpų valdytojai Vyriausybės nustatyta tvarka juos paruošia naudoti kaip kolektyvinės apsaugos statinius ir priedangas ir sudaro sąlygas gyventojams į juos patekti. Statiniai, patalpos ir teritorijos, kuriuose parinkti civilinės saugos pagalbos punktai, naudojami pagal šių statinių, patalpų ir teritorijų paskirtį, o šio įstatymo 2 straipsnio 4¹ dalyje nustatytu metu šių statinių, patalpų ir teritorijų valdytojai Vyriausybės nustatyta tvarka juos paruošia naudoti kaip civilinės saugos pagalbos punktus ir sudaro sąlygas gyventojams į juos patekti.

7. 10. Vyriausybė tvirtina **civilinės saugos pagalbos punktų**, slėptuvių, kolektyvinės apsaugos statinių ir priedangų poreikio nustatymo, parinkimo, žymėjimo, jų parengties organizavimo, **paruošimo naudoti** ir naudojimo tvarkos aprašą.

8. 11. Vyriausybės įgaliota institucija nustato slėptuvių, kolektyvinės apsaugos statinių ir priedangų projektavimo ir įrengimo reikalavimus.“

21 straipsnis. 29 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 29 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. Į materialinių išteklių teikimo sutartis, be Civiliniame kodekse nustatytų bendrųjų šios rūšies sutartims keliamų reikalavimų, įtraukiamos nuostatos apie: ~~tai, kokius materialinius išteklius, kokiais atvejais ir kam kita įstaiga ir ūkio subjektas privalės teikti, materialinių išteklių teikimo terminus ir kitas su materialinių išteklių teikimu susijusias sąlygas, taip pat kokia tvarka bus sprendžiami ginčai.~~

1) transporto (geležinkelio, autobusų, vandens ar oro) priemonių, reikalingų gyventojams evakuoti ir kitoms su krizių valdymo ir civilinės saugos sistemos uždavinių įgyvendinimu susijusioms funkcijoms ir užduotims atlikti, teikimą – kokias transporto priemones, kokiais atvejais ir kam kita įstaiga ir ūkio subjektas privalės teikti, šių transporto priemonių teikimo terminus ir kitas su šių transporto priemonių teikimu susijusias sąlygas;

2) ir (arba) apie tai, kokius kitus materialinius išteklius, kokiais atvejais ir kam kita įstaiga ir ūkio subjektas privalės teikti, šių materialinių išteklių teikimo terminus ir kitas su šių materialinių išteklių teikimu susijusias sąlygas;

3) tai, kokia tvarka bus sprendžiami ginčai.“

2. Pakeisti 29 straipsnio 4 dalį ir ją išdėstyti taip:

„4. Materialinių išteklių teikimo sutartį sudariusios kitos įstaigos ir ūkio subjekto darbuotojai pagal kompetenciją (veiklos sritį) dalyvauja šio įstatymo 25 straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodytuose **krizių valdymo ir civilinės saugos mokymuose**.“

22 straipsnis. Įstatymo papildymas 31¹ straipsniu

Papildyti Įstatymo III skyrių 31¹ straipsniu:

„31¹ straipsnis. Pasirengimas gyventojų evakavimui

1. Valstybės ir savivaldybių institucijos ir įstaigos, kitos įstaigos, ūkio subjektai ir veiklos vykdytojai turi būti pasirengę gyventojų evakavimui Vyriausybės nustatyta tvarka, kurioje taip pat nustatoma šių būtinųjų pasirengimo gyventojų evakavimui veiksmų įgyvendinimo tvarka:

1) gyventojų surinkimo punktų, tarpinių gyventojų evakavimo punktų ir gyventojų priėmimo punktų sudarymas savivaldybėse;

2) gyventojams evakuoti reikalingų žmoniškųjų ir materialinių išteklių sutelkimo suplanavimas;

3) gyventojų evakavimo maršrutų nustatymas;

4) pagalbos teikimo gyventojams suplanavimas.

2. Kitų įstaigų ir ūkio subjektų vadovai arba jų įgalioti asmenys šio įstatymo 29 straipsnyje nustatyta tvarka su savivaldybės administracijos direktoriumi sudaro materialinių išteklių, kurių reikia gyventojams evakuoti, teikimo sutartis.

3. Savivaldybėse turi būti pasirengta priimti tokį evakuojamų gyventojų skaičių, kuris yra ne mažesnis kaip 25 procentai tos savivaldybės nuolatinių gyventojų skaičiaus.

4. Valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, kitų įstaigų, ūkio subjektų ir veiklos vykdytojų pasirengimas gyventojų evakavimui patikrinamas šio įstatymo 26 straipsnyje nurodytose krizių valdymo ir civilinės saugos pratybose.

5. Pasirengimas gyventojų evakavimui nustatomas valstybiniame krizių ir ekstremaliųjų situacijų valdymo plane, valstybės institucijų ir įstaigų krizių ir ekstremaliųjų situacijų valdymo planuose, kitų įstaigų, ūkio subjektų, veiklos vykdytojų ir savivaldybių ekstremaliųjų situacijų valdymo planuose. Pagal valstybinį krizių ir ekstremaliųjų situacijų valdymo planą Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas rengia valstybės lygio detalų gyventojų evakavimo planą, jį derina su subjektais, kurių dalyvavimas ir (ar) materialinių išteklių sutelkimas numatytas valstybės lygio detalajame gyventojų evakavimo plane, ir teikia jį tvirtinti vidaus reikalų ministrui. Meras turi teisę priimti sprendimą rengti savivaldybės detalų gyventojų evakavimo planą. Merui priėmus šį sprendimą, savivaldybės administracijos direktorius organizuoja savivaldybės detaliojo gyventojų evakavimo plano rengimą ir teikia jį tvirtinti merui. Siekiant integruoto pasirengimo gyventojų evakavimui valstybės ir savivaldos lygmenimis, savivaldybės detalusis gyventojų evakavimo planas rengiamas atsižvelgiant į valstybės lygio detaliojo gyventojų evakavimo plano nuostatas.“

23 straipsnis. 32 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 32 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„32 straipsnis. Ekstremaliųjų situacijų skelbimas ir atšaukimas

1. Pagrindas skelbti ekstremaliąją situaciją – įvykio padarinių atitiktis Vyriausybės nustatytiems ekstremaliojo įvykio kriterijams. Ekstremalioji situacija skelbiama ir atšaukiama Vyriausybės nustatyta tvarka.

2. Valstybės ir savivaldybių institucijos ir įstaigos, kitos įstaigos, ūkio subjektai ir veiklos vykdytojai Vyriausybės nustatyta tvarka praneša ir keičiasi informacija apie įvykį, ekstremaliąją situaciją.

3. Ekstremaliosios situacijos skirstomos į du lygius:

1) savivaldybės lygio – ekstremalioji situacija, kai ~~ekstremalioje~~ įvykio padariniai atitinka Vyriausybės nustatytus ekstremaliojo įvykio kriterijus ~~arba pagrįstai prognozuojama, kad atitiks šiuos kriterijus~~ vienos savivaldybės teritorijoje, ir kai susidariusios ekstremaliosios situacijos padariniai šalinami savivaldybėje esančiomis civilinės saugos pajėgomis ar naudojant savivaldybėje turimus materialinius išteklius arba valstybės rezervą;

2) valstybės lygio – **ekstremalioji situacija, kai įvykio padariniai atitinka Vyriausybės nustatytus ekstremaliojo įvykio kriterijus ir jos likvidavimui ir padarinių šalinimui būtinas vadovavimas valstybės lygiu, arba** ekstremalioji situacija Lietuvos teritoriniuose vandenyse Baltijos jūroje, arba ekstremalioji situacija, kai ~~ekstremalioje~~ įvykio padariniai atitinka Vyriausybės nustatytus ekstremaliojo įvykio kriterijus dviejose ar daugiau savivaldybių teritorijų, arba kai paskelbta savivaldybės lygio ekstremalioji situacija trunka ilgiau kaip vienus metus, arba kai jos padariniams šalinti reikalingi materialiniai ištekliai teikiami iš kitų savivaldybių ar pasitelkiamos kitose savivaldybėse esančios civilinės saugos pajėgos.

4. ~~Atsižvelgiant į šio straipsnio 3 dalyje nustatytas sąlygas, Vyriausybės nustatyta tvarka skelbiama savivaldybės lygio ekstremalioji situacija arba valstybės lygio ekstremalioji situacija.~~ Savivaldybės lygio ekstremaliąją situaciją skelbia meras visoje savivaldybės teritorijoje arba jos dalyje. Valstybės lygio ekstremaliąją situaciją skelbia Vyriausybė visoje valstybės teritorijoje arba jos dalyje.

5. Ekstremaliosios situacijos galiojimo trukmė siejama su ekstremaliosios situacijos grėsmės išnykimu ir jos padarinių pašalinimu. Ekstremaliąją situaciją paskelbęs **ir pasiūlęs ją paskelbti** subjektas privalo reguliariai Vyriausybės nustatyta tvarka vertinti ekstremaliosios situacijos galiojimo poreikį ir, likvidavus ekstremaliąją situaciją ir pašalinus jos padarinius, inicijuoti ekstremaliosios situacijos atšaukimą.

6. Paskelbus valstybės lygio ekstremaliąją situaciją, laikoma, kad tuo pačiu pagrindu paskelbta savivaldybės lygio ekstremalioji situacija yra atšaukta.

7. Gavęs savivaldybės, kurios visoje teritorijoje ar jos dalyje paskelbta savivaldybės lygio ekstremalioji situacija, mero motyvuotą prašymą skelbti valstybės lygio ekstremaliąją situaciją, atsižvelgdamas į paskelbtos savivaldybės lygio ekstremaliosios situacijos pobūdį ir (ar) mastą, Nacionalinis krizių valdymo centras, bendradarbiaudamas su ministerija ir (ar) kita institucija ir įstaiga, kurios veiklos sričiai priskirtina paskelbta savivaldybės lygio ekstremalioji situacija, nedelsdamas, bet ne vėliau kaip kitą dieną po mero motyvuoto prašymo gavimo dienos, teikia pasiūlymą Vyriausybei skelbti valstybės lygio ekstremaliąją situaciją. Kai Nacionalinis krizių valdymo centras nusprendžia, kad mero prašymas skelbti valstybės lygio ekstremaliąją situaciją yra nepagrįstas, apie šį sprendimą jis nedelsdamas informuoja merą ir pateikia pasiūlymus dėl savivaldybės lygio ekstremaliosios situacijos valdymo organizavimo.

8. Skelbiant ir atšaukiant ekstremaliąją situaciją energetikos sektoriuje, šiuo įstatymu vadovaujasi tiek, kiek Energetikos įstatyme nenustatyta kitaip.“

24 straipsnis. 33 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 33 straipsnio 1 dalies 5 punktą ir jį išdėstyti taip:

„5) atsižvelgdamas į gresiančios ar susidariusios savivaldybės lygio ekstremaliosios situacijos sukeltą **ar keliamą** pavojų gyventojų gyvybei ar sveikatai, Vyriausybės nustatyta tvarka priima sprendimą dėl gyventojų evakavimo;“.

25 straipsnis. 34 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 34 straipsnio 1 dalies 2 punktą ir jį išdėstyti taip:

„2) ~~organizuoja~~ **priima sprendimą dėl** gyventojų, valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, kitų įstaigų, ūkio subjektų ir veiklos vykdytojų ~~perspėjimą~~ **perspėjimo** apie gresiančią ar susidariusią valstybės lygio ekstremaliąją situaciją, **išskyrus apie oro pavojų, paskelbtą mobilizaciją ar įvestą karo padėtį, ir organizuoja šio sprendimo įgyvendinimą;“.**

2. Pakeisti 34 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. Gresiant ar susidarius valstybės lygio ekstremaliajai situacijai:

1) Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas perspėja gyventojus, valstybės ir savivaldybių institucijas ir įstaigas, kitas įstaigas, ūkio subjektus ir veiklos vykdytojus apie gresiančią ar susidariusią valstybės lygio ekstremaliąją situaciją, **paskelbtą mobilizaciją ar įvestą karo padėtį, išskyrus apie oro pavojų**, išplatina jiems valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų turimą arba joms skirtą informaciją **apie gresiančią ar susidariusią valstybės lygio ekstremaliąją situaciją, paskelbtą mobilizaciją ar įvestą karo padėtį, išskyrus apie oro pavojų, įskaitant informaciją**, kuri leistų imtis priemonių, siekiant išvengti galimos žalos arba ją sušvelninti;

2) Lietuvos kariuomenė priima sprendimą dėl gyventojų, valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, kitų įstaigų, ūkio subjektų ir veiklos vykdytojų perspėjimo apie oro pavojų ir naudodama Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento įdiegtas perspėjimo sistemos technines perspėjimo priemones šiuos asmenis perspėja, taip pat išplatina jiems informaciją apie oro pavojų, įskaitant informaciją, kuri leistų imtis priemonių, siekiant išvengti galimos žalos arba ją sušvelninti;

2 3) Vyriausybė, atsižvelgdama į Nacionalinio krizių valdymo centro pasiūlymą ir įvykių, ekstremaliojo įvykio pobūdį, skelbia valstybės lygio ekstremaliąją situaciją ir paskiria valstybės operacijų vadovą. Valstybės operacijų vadovu skiriamas Vyriausybės narys, valstybės institucijos arba įstaigos, kurios veiklos srityje susidarė valstybės lygio ekstremalioji situacija, vadovas arba, kai valstybės lygio ekstremalioji situacija apima kelias valdymo (veiklos) sritis, valstybės operacijų vadovu gali būti skiriamas Nacionalinio krizių valdymo centro vadovas.“

26 straipsnis. 37 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 37 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„37 straipsnis. Gyventojų evakavimas **ir grįžimas**

~~1. Atsižvelgdami į ekstremaliosios situacijos sukeltą pavojų gyventojų gyvybei ar sveikatai, sprendimus dėl gyventojų evakavimo Vyriausybės nustatyta tvarka priima meras, valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, ūkio subjektų ir veiklos vykdytojų vadovai, o ekstremaliosios situacijos židinyje sprendimą dėl skubaus gyventojų iškeldinimo iš ekstremaliosios situacijos židinio priima gelbėjimo darbų vadovas.~~

~~2. Gyventojų evakavimą savivaldybėje organizuoja savivaldybės operacijų centras.~~

~~3. Įvykus branduolinei ar radiologinei avarijai branduolinės energetikos objekte, esančiame Lietuvos Respublikoje ar kaimyninėje valstybėje, kai jo avarinės parengties zonos ir (ar) avarinio planavimo atstumai patenka į Lietuvos Respublikos teritoriją, Lietuvos Respublikos gyventojai evakuojami pagal Vyriausybės patvirtintą valstybinį gyventojų apsaugos planą branduolinės ar radiologinės avarijos atveju. Pagal šį planą jame nurodytų savivaldybių merai tvirtina savivaldybių administracijų direktorių parengtus detaliuosius gyventojų evakavimo planus, derina evakuojamų gyventojų apgyvendinimo klausimus su savivaldybių, į kurias evakuojami gyventojai, administracijų direktoriais, organizuojančiais evakuotų gyventojų apgyvendinimą.~~

1. Kai gresiant ar įvykus įvykiui, ekstremaliajam įvykiui, ypatingam įvykiui, gresiant ar susidarius ekstremaliajai situacijai kyla poreikis evakuoti gyventojus Lietuvos Respublikos teritorijoje, sprendimą dėl gyventojų evakavimo Vyriausybės nustatyta tvarka priima:

1) meras – dėl gyventojų evakavimo iš savivaldybės teritorijos į kitos savivaldybės teritoriją arba tos pačios savivaldybės teritorijoje;

2) valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, kitų įstaigų, ūkio subjektų ir veiklos vykdytojų vadovai – dėl gyventojų evakavimo iš valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, kitų įstaigų, ūkio subjektų ir veiklos vykdytojų ir (ar) jų valdomų teritorijų;

3) gelbėjimo darbų vadovas – dėl gyventojų evakavimo iš ekstremaliosios situacijos židinio.

2. Kai gresiant ar įvykus agresijos aktui, paskelbus mobilizaciją ar įvedus karo padėtį kyla poreikis evakuoti gyventojus Lietuvos Respublikos teritorijoje arba iš Lietuvos

Respublikos teritorijos į užsienio valstybę, sprendimą dėl gyventojų evakavimo Vyriausybės nustatyta tvarka priima Vyriausybė.

3. Gyventojų evakavimą Vyriausybės nustatyta tvarka organizuoja, vykdo ir šioje tvarkoje nustatytas funkcijas atlieka:

- 1) valstybės ir savivaldybių institucijos ir įstaigos;
- 2) kitos įstaigos;
- 3) ūkio subjektai;
- 4) veiklos vykdytojai;
- 5) operacijų centrai;
- 6) gyventojų surinkimo punktai, tarpiniai gyventojų evakavimo punktai, gyventojų priėmimo punktai;

7) civilinės saugos pajėgos.

4. Gyventojų evakavimas koordinuojamas Vyriausybės nustatyta tvarka.

5. Gyventojų evakavimo būdai yra šie:

1) organizuojamas ir vykdomas laikinas gyventojų perkėlimas iš teritorijų, kuriose yra ar būtų pavojinga toliau gyventi ir (ar) dirbti, į kitas teritorijas, prireikus suteikiant jiems laikinas gyvenamąsias patalpas;

2) duodamas nurodymas gyventojams per nustatytą terminą savarankiškai laikinai išvykti iš teritorijų, kuriose yra ar būtų pavojinga toliau gyventi ir (ar) dirbti, į kitas teritorijas, prireikus suteikiant jiems laikinas gyvenamąsias patalpas.

6. Išnykus priežastims, dėl kurių gyventojai buvo evakuoti, gyventojų grįžimas į teritorijas, iš kurių vyko gyventojų evakavimas, vykdomas Vyriausybės nustatyta tvarka.“

27 straipsnis. 38 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 38 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Kitos įstaigos ir ūkio subjektai Vyriausybės nustatyta tvarka ~~teikia~~ **privalo teikti** turimus materialinius išteklius **su krizių valdymo ir civilinės saugos sistemos uždavinio, nurodyto šio įstatymo 3 straipsnio 5 punkte, įgyvendinimu susijusioms funkcijoms ir užduotims atlikti**, reikalingus susidariusiai ekstremaliajai situacijai, o savivaldybės susidariusiai valstybės lygio ekstremaliajai situacijai likviduoti ir jos padariniams šalinti, valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, kitų įstaigų, ūkio subjektų ir veiklos vykdytojų veiklai palaikyti ir atkurti.“

28 straipsnis. 47 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 47 straipsnio 3 punktą ir jį išdėstyti taip:

„3) naudojamas ~~Vyriausybės rezervas~~ ir mero rezervas Biudžeto sandaros įstatymo nustatytais atvejais ir tvarka;“.

29 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas ir įgyvendinimas

1. Šis įstatymas, išskyrus šio straipsnio 2 dalį, įsigalioja 2027 m. sausio 1 d.

2. Lietuvos Respublikos Vyriausybė ar jos įgaliota institucija, vidaus reikalų ministras ir Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos direktorius iki 2026 m. gruodžio 31 d. priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.

3. 2028 m. sausio 1 d. įsigalioja tokia šio įstatymo 22 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos krizių valdymo ir civilinės saugos įstatymo 31¹ straipsnio 3 dalies redakcija:

„3. Savivaldybėse turi būti pasirengta priimti tokį evakuojamų gyventojų skaičių, kuris yra ne mažesnis kaip ~~25 procentai~~ **30 procentų** tos savivaldybės nuolatinių gyventojų skaičiaus.“

4. 2029 m. sausio 1 d. įsigalioja tokia šio įstatymo 22 straipsnyje išdėstyto Krizių valdymo ir civilinės saugos įstatymo 31¹ straipsnio 3 dalies redakcija:

„3. Savivaldybėse turi būti pasirengta priimti tokį evakuojamų gyventojų skaičių, kuris yra ne mažesnis kaip ~~30 procentų~~ **35 procentai** tos savivaldybės nuolatinių gyventojų skaičiaus.“

5. 2030 m. sausio 1 d. įsigalioja tokia šio įstatymo 22 straipsnyje išdėstyto Krizių valdymo ir civilinės saugos įstatymo 31¹ straipsnio 3 dalies redakcija:

„3. Savivaldybėse turi būti pasirengta priimti tokį evakuojamų gyventojų skaičių, kuris yra ne mažesnis kaip ~~35 procentai~~ **40 procentų** tos savivaldybės nuolatinių gyventojų skaičiaus.“

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas